

ΟΙ «ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΕΣ» ΔΕΝ ΔΙΚΑΙΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Η αρχή της συλλογικής ευθύνης με την τιμωρία των εξώσεων

Του Όουεν Χέδερλι

Βρισκόμαστε στη χώρα που έρχεται δεύτερη ως προς τις κοινωνικές ανισότητες στην Ευρώπη. Ο πρωθυπουργός της, που δεν κέρδισε στις εκλογές την απόλυτη πλειοψηφία, ηγείται μιας κυβέρνησης της οποίας το υπουργικό συμβούλιο αποτελείται από αρκετούς εκατομμυριούχους και έχει εξαπολύσει μια ιδεολογικά καθοδηγούμενη οικονομική πολιτική αντίθετη με κάθε υπόδειξη διεθνών ειδικών. Η χώρα αυτή ήρθε πρόσφατα αντιμέτωπη με τις μεγαλύτερες απεργίες των τελευταίων δεκαετιών. Οι νομοθέτες της πολύ πρόσφατα πιάστηκαν να «μαγειρεύουν» τα δάνειά τους. Ο τύπος της πιάστηκε να παρακολουθεί τα τηλέφωνα εκατο-

νας νέος άντρας τιμωρήθηκε με ποινή φυλάκισης έξι μηνών γιατί έκλεψε ένα μπουκάλι νερό. Τέλος, στις οικογένειες αυτών των νεαρών ανθρώπων άρχισαν να στέλνονται εντολές εξώσεων από την κοινοτική κατοικία (μια μορφή κατοικίας που η κυβέρνηση είχε ήδη φανεί αποφασισμένη να αποδιαιθρώσει). Ο πρωθυπουργός υποστήριξε ότι αυτό θα μπορούσε να συμβάλει στη διάλυση των εγκληματικών συμμοριών.

Αν είναι έτσι, τότε το Ηνωμένο Βασίλειο στα μάτια του κόσμου φαντάζει όπως ακριβώς ο υπόλοιπος κόσμος θα έπρεπε να μας βλέπει: κάτι σαν μια μετασοβιετική δημοκρατία, που είναι έτοιμη να υποστεί μια «πολύχρωμη επανάσταση». Ή σαν μια μεσογειακή πρόην δι-

της αποτυχίας να κατανοηθεί η πιο βασική κοινωνική ανάγκη, γεγονός που σίγουρα συνέβαλε στο να ξεκινήσουν οι ταραχές. Η ιδέα που επικρατεί φαίνεται να είναι ότι αυτοί που θα αποβληθούν από μια κοινοτική κατοικία θα μπορούσαν να βρουν αλλού σπίτι, θα μπορούσαν να μετακομίσουν σε μια δική τους ή ενοικιαζόμενη κατοικία. Όπως συμβαίνει και με τις παρόμοιες προτάσεις για κατάργηση των στεγαστικών επιδομάτων για τους εγκληματίες, αυτή η πρόταση βασίζεται στην ανικανότητα κάποιων να συλλάβουν τι είναι η φτώχεια, να σκεφτούν για μια στιγμή τι θα μπορούσε να συμβαίνει σε μια οικογένεια που χάνει το εισόδημα ή το σπίτι της. Με δεδομένο ότι οι ταραχές κυρίως επικεντρώθηκαν σε περιοχές που ο υπερβολικός πλούτος και η απόλυτη φτώχεια συνυπάρχουν, αποδεικνύεται ότι υπάρχει έλλειψη αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ γειτόνων.

Από την άλλη, το μέτρο είναι αμφίβολης νομιμότητας: για να καταργηθεί το δικαίωμα στην κοινοτική κατοικία, ο ένοικος πρέπει να έχει καταδικαστεί για ένα αδίκημα που έγινε μέσα ή κοντά στην κατοικία του, κάτι που δεν συνέβαινε πάντοτε σε αυτές τις ταραχές. Με δεδομένο μάλιστα ότι οι περισσότεροι εξεγερμένοι ήταν ανήλικοι, οι γονείς τους θα είναι αυτοί που θα υποστούν την εξώση. Αυτή η τακτική έχει ένα όνομα: συλλογική (ποινική) ευθύνη. Αυτή η πρακτική είναι αντίθετη με το διεθνές δίκαιο.

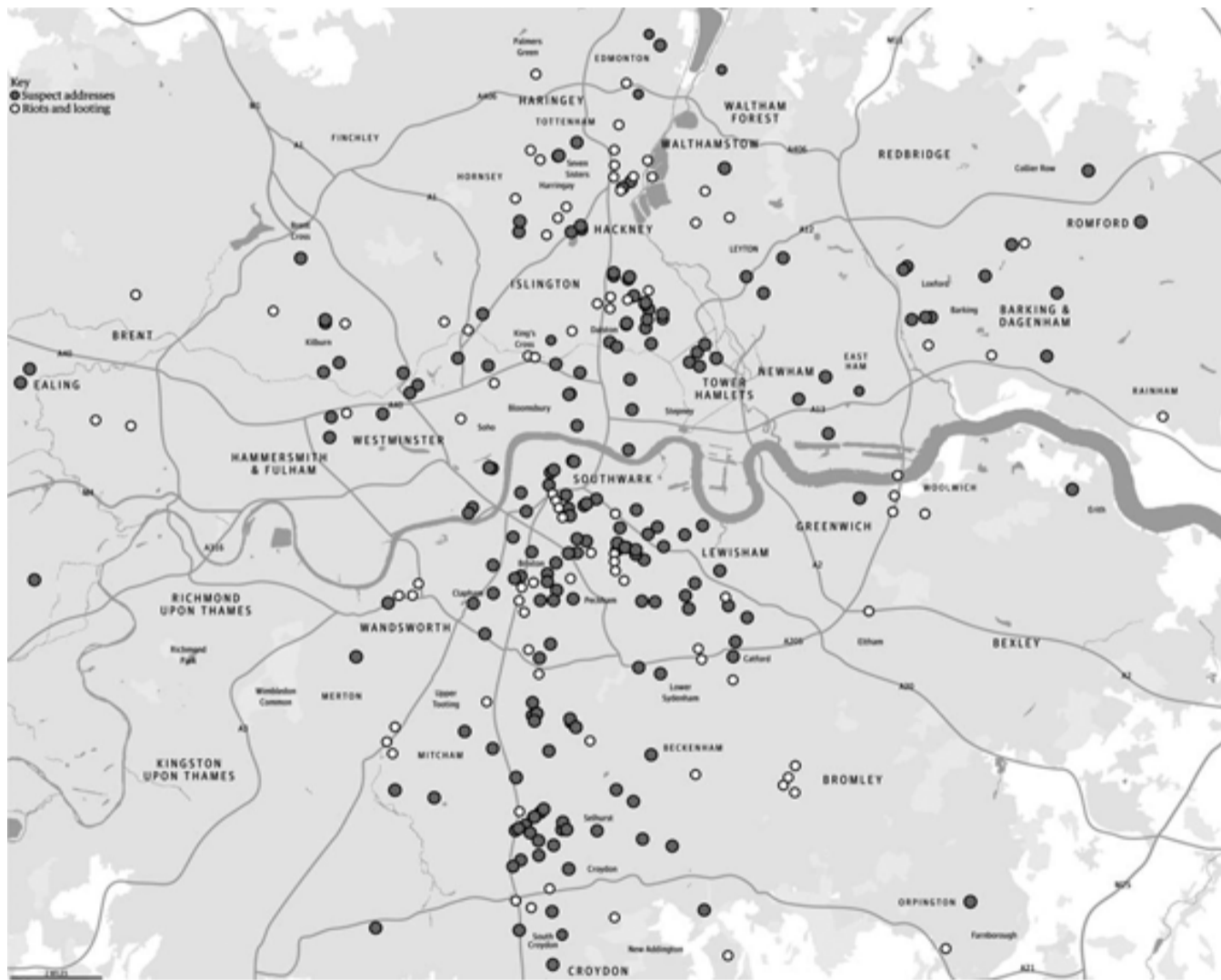
Αυτή η στάση ταιριάζει ακριβώς με τη γενικότερη πολιτική για τη δημόσια κατοικία, η οποία έχει μετατραπεί σε κατάλοιπο ενός κάποτε σημαντικού θεσμού. Ο κυβερνητικός συνασπισμός θέτει χρονικά όρια στις μισθώσεις των δημοτικών συμβουλίων και παγώνει τις ήδη ελάχιστες ανοικοδομήσεις. Τα Συμβούλια των Εργατικών προχωρούν σε προγράμματα μαζικών καταστροφών κατοικιών και στην αντικατάστασή τους από υποτιθέμενες «φτηνές κατοικίες*» (affordable housing) με μικτές χρήσεις υπό την αιγίδα των κατασκευαστών. Και τα δύο έχουν το ίδιο αποτέλεσμα: απομακρύνουν τους «ανάξιους» φτωχούς από τα κέντρα των πόλεων με τις ακριβές τιμές γης.

Πρόκειται για την εντατικοποίηση μιας ήδη υπάρχουσας ατζέντας. Γνωρίζοντας ότι πολλοί από τις χιλιάδες των νέων ανθρώπων που εξεγέρθηκαν κατοικούσαν σε κοινοτικές κατοικίες, η εξώσή τους μπορεί να απελευθερώσει λίγο περισσότερο χώρο, να καθαρίσει λίγο αυτή την υπερφορτωμένη λίστα αναμονής. Θα κάνει τις πόλεις μας ακόμη πιο βαλκανοποιημένες και άνισες, και τους νέους ακόμη πιο ανυπάκουους και οργισμένους. Όσο βίαιες και να είναι αυτές οι προτάσεις, σίγουρα δεν είναι χωρίς συνοχή. Όπως και οι από καιρό προβλεπόμενες ταραχές, δεν έχουν έρθει από το πουθενά.

Μετάφραση: Δημήτρης Πούλιος, επιμέλεια: Ειρήνη Γαϊτάνου

Δημοσιεύθηκε στην Guardian (16/8/2011)

* Ο θεσμός της «φτηνής κατοικίας» (affordable housing) έχει εισαχθεί σαν μορφή αντικατάστασης της εργατικής κατοικίας. Σύμφωνα με αυτήν, οι κατασκευαστές είναι υποχρεωμένοι να πουλούν ένα μικρό ποσοστό των κατοικιών που φτιάχνουν (20%) στο 70% της εμπορικής τιμής.

Ο χάρτης δείχνει τις περιοχές όπου κατοικούν οι ύποπτοι για συμμετοχή στις ταραχές στην πόλη του Λονδίνου (με σκούρες βούλες), καθώς και τις περιοχές όπου εκδηλώθηκαν ταραχές (με ανοιχτόχρωμες βούλες).

ντάδων πολιτών και πολιτικών χωρίς να βρίσκει μεγάλα εμπόδια από την αστυνομία.

Μέλη αυτής της ίδιας αστυνομίας είχαν σκοτώσει έναν περαστικό σε μια διαδήλωση και είχαν δεχτεί κριτική για βία και εκφοβισμό σε βάρος ενός άλλου. Έπειτα, σκότωσαν έναν άνδρα κατηγορώντας τον αβάσιμα ότι είχε πυροβολήσει αυτός πρώτα, με αποτέλεσμα νέοι άνθρωποι σε όλη τη χώρα να εξεγερθούν, βάζοντας φωτιά σε αστυνομικά οχήματα, κάνοντας επιθέσεις σε αστυνομικά τμήματα, λεηλατώντας καταστήματα και εμπορικούς δρόμους. Και τότε τα δικαστήρια έπιασαν δουλειά σε 24ωρη βάση. Στο Μάντσεστερ, μια μητέρα δύο παιδιών τιμωρήθηκε με ποινή φυλάκισης πέντε μηνών, επειδή δέχτηκε να αγοράσει ένα κλεμμένο παντελόνι από ένα φίλο της και έ-

κτατορία που συνταράσσεται από την κοινωνική διαμαρτυρία.

Δυστυχώς, όλα αυτά τα γεγονότα δε συσχετίζονται στο μυαλό των ανθρώπων με τη δημόσια διαφθορά και τη βία των τελευταίων χρόνων. Ακόμα και αν συναινέσουμε στην εκτίμηση της κυβέρνησης και πολλών άλλων ότι οι ταραχές ήταν απλά μια περίεργη, ανεξήγητη έκρηξη «καθαρής εγκληματικότητας», πρέπει να επισημάνουμε ότι και για τους εγκληματίες ισχύει ο νόμος. Σε μια δημοκρατική χώρα, αν ένας νέος καταδικαστεί για κλοπή (πολύ περισσότερο αν είναι απλά ύποπτος) θα ήταν αδιανόητο αυτός και η οικογένειά του να μείνουν άστεγοι για τιμωρία. Κι όμως αυτό ακριβώς συμβαίνει στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Αυτό αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα